

Arkivsaksnr.:

2021/6334

Dokumentdato:

30.11.2022

Styre:

Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet

Styresak:

107/22

Møtedato:

08.12.2022

Økonomirapport per 31. oktober 2022

Henvising til bakgrunnsdokumenter

- Universitetsstyresak 123/21, [Budsjett for Universitetet i Bergen 2022](#)
- Universitetsstyresak 7/22, [Tildelingsbrev for 2022 fra Kunnskapsdepartementet](#)
- Fakultetsstyresak 112/21, [Budsjettfordeling 2022](#)
- Fakultetsstyresak 35/22, [Økonomirapport 1. kvartal 2022](#)
- Fakultetsstyresak 56/22, [Økonomirapport 1. tertial 2022](#)
- Fakultetsstyresak 93/22, [Økonomirapport 2. tertial 2022](#)

Saken gjelder

Denne saken gir økonomisk status per 31. oktober 2022, for den samlede økonomien ved Det psykologiske fakultet, dvs. grunnbevilgningsøkonomien (GB) og den bidrags- og oppdragsfinansierte virksomheten (BOA).

Totaløkonomien

Regnskap per 31. oktober, viser et underskudd på 6,475 mill. kroner. Dersom vi legger til overføringen fra 2021 på 25,753 mill. kroner, gir dette oss et samlet overskudd per 31. oktober på 19,278 mill. kroner.

Budsjettert overskudd per 31. oktober (inkludert overføringen fra 2021) er 14,943 mill. kroner. Sett opp mot regnskapet som viser 19,278 mill. kroner i overskudd, gir dette oss et positivt avvik på 4,335 mill. kroner. Dette overskuddet vil reduseres frem mot årsskiftet, og hovedgrunnen er at UiB utbetaler hele summen av øremerkede midler når de blir tildelt, gjerne i starten av året, mens kostnaden kommer senere.

Fakultetet gikk inn i 2021 med en overføring på 25,753 mill. kroner. Denne overføringen fordelte seg mellom et underskudd på drift med 2,1 mill. kroner og et overskudd på øremerkede midler på 27,8 mill. kroner. Fakultetet budsjetterer i 2022 med at de samlede overføringene reduseres med 20,753 mill. kroner i løpet av 2022, til 5 mill. kroner ved årsslutt. Prognosen for overføring av midler til 2023 er imidlertid pr. i dag et overskudd på 15 mill. kroner, bestående av et overskudd på de øremerkede midlene på 29 mill. kroner og et underskudd på driften på 14 mill. kroner.

Grunnbevilgningsøkonomien (GB)

Regnskap per 31. oktober viser at inntektene er 2,918 mill. kroner lavere enn budsjettert, fortrinnsvis fordi vi har ansatt færre stipendiater enn planlagt, og da trekkes vi i inntekt. Kostnadene er 7,253 mill. kroner lavere enn budsjettert, fortrinnsvis fordi vi har hatt mindre lønnsutgifter på stipendiater enn planlagt, mindre lønnsutgifter på EVU-aktiviteten, og vi har hatt lavere driftsutgifter enn planlagt. Samlet gir dette oss et positivt avvik i resultat på GB på 4,335 mill. kroner.

Bidrags- og oppdragsfinansiering (BOA)

BOA-inntekten per 31. oktober er 42,593 mill. kroner. Dette er 0,9% høyere enn budsjettet per oktober, og vi ligger 22% over BOA-inntekten for samme periode i fjor. Det samlede BOA-målet for aktivitet i 2022 er satt til 50 mill. kroner.

Fakultetsledelsens kommentarer

Dersom vi ser bort i fra øremerkede midler (til SLATE, Senter for krisepsykologi, m.m.), har fakultetet bedret prognosen for overføring til 2023, med 4,5 mill. kroner. Dette er sammenlignet med en budsjettert negativ overføring på 18,5 mill. kroner.

Et utvidet bilde er at fakultetet har budsjettert med et økende underskudd de nærmeste årene fra og med 2022, før resultatinntekter slår inn og reduserer dette budsjetterte underskuddet. Gjeldende langtidsbudsjett ble imidlertid etablert før pensjonskuttet ble endelig avklart i RNB2022 og før økte strømpriser, inflasjon m.m.

Det større bildet er også at de samlede økonomiske forutsetningene fremstår som tydelig strammere i dagens situasjon, enn i desember 2021, da 2022-budsjett og langtidsbudsjett ble utarbeidet. Stikkord nå er strømpriser, inndragning av studieplasser, og lavere kjøpekraft. Dermed er alle innsparinger i 2022 av det gode.

Det at de økonomiske forutsetningene strammes inn, tilsier at fakultetet snarest må se etter områder og tiltak for innsparing. I praksis vil dette først og fremst bety at vi må være mer forsiktige med faste stillinger.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar økonomirapport per 31. oktober 2022 til orientering.

Norman Anderssen
dekan

Ove Chr. Borge
fakultetsdirektør

Økonomirapport per 31. oktober 2022

Økonomirapport for Det psykologiske fakultet per 31. oktober 2022 legges med dette frem for fakultetsstyret.

Fakultetsstyret vedtok i styresak [112/21](#) budsjettfordeling for 2022. Den foreløpige budsjetttrammen for Det psykologiske fakultet for 2022, bestod av 273,260 MNOK i grunnbevilgning og 50 MNOK i bidrags- og oppdragsmidler. Hovedgrunnen til at fakultetene kun mottok en foreløpig budsjetttramme i november 2021, var at det i forslag til statsbudsjett for 2022, var lagt inn et overraskende kutt for UiB knyttet til en ny premiemodell for pensjon. Vårt fakultet sin andel av dette kuttet ble beregnet til 9,390 MNOK. [Budsjettforslaget for Universitetet i Bergen](#), som ble behandlet av universitetsstyret i oktober 2021, hadde ikke innarbeidet dette kuttet i fakultetenes budsjetttabeller, da man ville vente på Stortinget sin endelige behandling av statsbudsjettet i desember. Håpet var at hele eller deler av kuttet ble reversert.

I februar 2022 mottok vi den endelige budsjetttrammen vår, og da var det i tillegg til det forespeilede pensjonskuttet (som hadde blitt stående), lagt inn et økt ABE-kutt på 490 000 kroner, et redusert husleietilskudd på 82 000 kroner og en økning i studieplassinntekter på 896 000 kroner (25 nye (omfordelte) 2-årige plasser i barnevern med virkning fra høstsemesteret 2022). Dette gav oss en budsjetttramme for 2022 på 264,194 MNOK. I tillegg var det gjort en justering i areal knyttet til Alrek helseklynge, som reduserte fakultetet sin internhusleie med 1,589 MNOK. I styresak [112/21](#) ble estimert overføring fra 2021 satt til 24 MNOK, mens endelig overføring endte på 25,753 MNOK.

Siden starten av året har fakultetet sin grunnbevilgning økt med ca. 8,164 MNOK. Dette er knyttet til forskjellige typer tiltak, som vil bli belyst senere i rapporten. Totale inntekter til fakultetet per 31. oktober 2022 (inkl. BOA), er da på 322,358 MNOK. Fakultetet budsjetterer med totale kostnader på 343,111 MNOK, noe som gir et negativt driftsresultat på 20,753 MNOK, og reduserer overføringen til 2023 til 5 MNOK.

Universitetets virksomhet er delt inn i grunnbevilgning (GB) fordelt fra Universitetsstyret og bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA), som består av forskningsrådsfinansierte prosjekter, EU-prosjekter og prosjekter finansiert av andre oppdragsgivere og bidragsyttere. Rapportering til fakultetsstyret følger denne inndelingen.

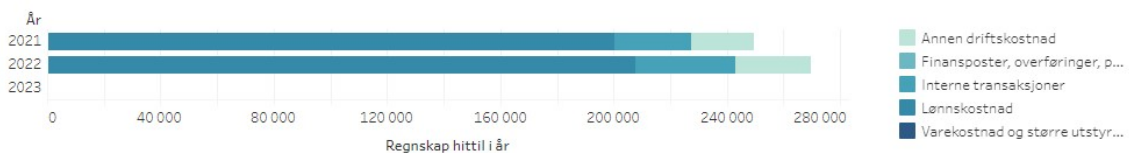
1. Status fakultetet totalt

Tabell 1. Status fakultetet totalt. Tall i 1000 kr.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	-322 358	-265 806	-263 275	-1,0%
Kostnader	343 111	276 616	269 750	2,5%
Sum totalt	20 753	10 810	6 475	40,1%

Per oktober har vi 0,387 MNOK høyere inntekter og kostnader enn budsjettert på BOA, og 2,918 MNOK lavere inntekter og 7,253 MNOK lavere kostnader enn budsjettert på GB. Totale inntekter er 2,477 MNOK høyere enn på samme tid i fjor, og kostnadene er 20,042 MNOK høyere enn på samme tid i fjor.

Figur 1. Utvikling kostnader totalt. Tall i 1000 kr.

Finansposter og overføringer viser ikke i figuren over. Lønnskostnadene er ca. 7,6 MNOK høyere enn på samme tid i fjor (207,8 MNOK per oktober 2022, mot 200,2 MNOK per oktober 2021). I realiteten er imidlertid lønnskostnadene ca. 8,6 MNOK høyere enn på samme tid i fjor, da UiB i 2021 for første gang belastet fakultetene for kostnader i forbindelse med ikke avviklet ferie og fleksitid, på lønnskostnadene. Per oktober 2021 var belastningen ca. 3,8 MNOK for denne posten. I 2022 blir belastningen (eller reduksjonen), kun en eventuell endring fra 2021. Fleksitid føres hver måned, men ferieavsetningen skjer først i desember. Når det gjelder effekten av årets lønnsoppgjør, vil det sannsynligvis ikke vise i regnskapet før i desember, men i år er det for første gang satt av et anslått beløp i regnskapet. Per oktober er dette beløpet på 2,8 MNOK, og gjelder for perioden mai-oktober. I regnskapet for november vil det også avsettes et beløp, før det hele tilbakeføres i desember når reell kostnad regnskapsføres. De interne transaksjonene er ca. 7,9 MNOK høyere enn per oktober 2021, mens driftskostnadene er ca. 4,5 MNOK høyere enn per oktober 2021. Noe av grunnen til at de interne transaksjonene er høyere per oktober i år enn per oktober i fjor, har å gjøre med når på året kostnader belastes. For eksempel ble kostnadene knyttet til ex. phil. belastet i oktober 2022, mens de ble belastet i november 2021, og dette er kostnader som beløper seg til 2,2-2,5 MNOK. Når det gjelder driftskostnader er merforbruket hovedsakelig knyttet til reiseaktivitet.

2. Status grunnbevilgning (GB)

2.1. Status i forhold til budsjett

Tabell 2 viser en oversikt over budsjett og regnskap for fakultetets grunnbevilgning. Fakultetets samlede grunnbevilgning for 2022 er i henhold til tildelingsbrevet 264,194 MNOK. Tabell 2 viser at rammen så langt i år har økt med ca. 8,164 MNOK. Dette består av til sammen 9 ekstratildelinger (som alle er øremerkede), og gjelder midler til forskningsinfrastruktur, en videreføring av en tiltakspakke til forskning, midler til opprettelsen av et nytt emne i digital forståelse, kunnskap og kompetanse fra høstsemesteret 2022 (DIGI110 Fantastiske data), SPIRE-midler, midler fra sentralpott til studiestart, midler til tiltak for å sikre studieprogresjon for studentene, driftsstøtte til SLATE, midler til mentorordning for ERC-søkere og til slutt insentivmidler studier. Det er også flyttet midler tilsvarende to stillinger fra fakultetet sitt budsjett til Lektorsenteret og rammen ble justert ned med 0,099 MNOK i forbindelse med endringer i RNB2022. Vi overfører også 25,753 MNOK fra 2021, slik at disponibel ramme for 2022 er 298,111 MNOK.

Fakultetet budsjetterer med kostnader på 293,111 MNOK i 2022, slik at budsjettert overføring til 2023 blir 5 MNOK, med en fordeling på øremerkede midler og frie midler, med hhv et overskudd på 23,540 MNOK og et underskudd på 18,540 MNOK.

Tabell 2. Status grunnbevilgningen (GB). Tall i 1000 kr.

		Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	Salgs- og driftsinntekt	-272 358	-223 600	-220 682	-1,3%
	Sum	-272 358	-223 600	-220 682	-1,3%
Kostnader	Lønnskostnad	235 788	192 885	192 037	0,4%
	Annen driftskostnad	35 210	24 214	18 747	22,6%
	Interne transaksjoner	22 113	17 311	16 373	5,4%
	Finansposter, overføringer..	0	0	0	
	Varekostnad og større utst..	0	0	0	
	Sum	293 111	234 410	227 157	3,1%
Sum	20 753	10 810	6 475	40,1%	
Resultat	Overføring fra i fjor	-25 753	-25 753	-25 753	0,0%
	Overføring til neste periode	5 000	14 943	19 278	-29,0%
	Sum	-20 753	-10 810	-6 475	-40,1%
Sum	-20 753	-10 810	-6 475	-40,1%	
Sum totalt		0	0	0	-100,0%

Per oktober ser vi at inntektene er 2,918 MNOK lavere enn budsjettert. Kostnadene er 7,253 MNOK lavere enn budsjettert, og det gir oss et resultat per oktober som er 4,335 MNOK bedre enn budsjettert.

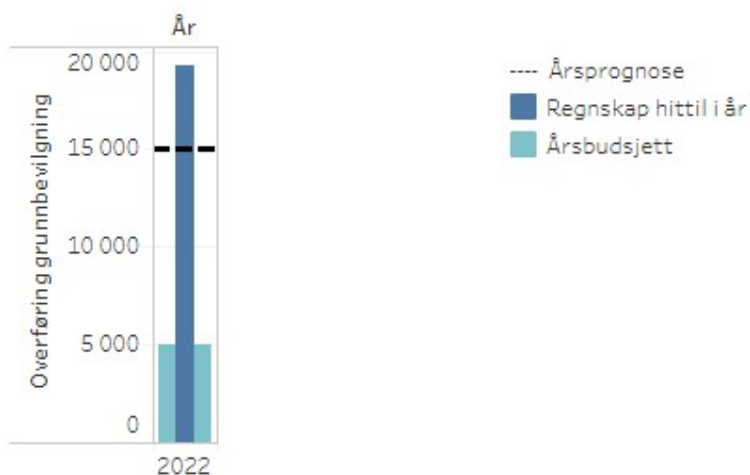
Årsaken til avviket på inntektene skyldes i hovedsak at fakultetet er blitt trukket 6,5 MNOK i inntekt på øremerkede midler rekrutteringsstillinger som følge av at fakultetet ikke har klart å oppfylle måltallet for 1. halvår 2022. Fakultetet har også avvik på inntekter knyttet til investeringer av større vitenskapelig utstyr hvor anskaffelsen er forsinket i forhold til hva som

er planlagt i budsjettet. Vi har budsjettert med et kjøp på 2,7 MNOK i oktober, men dette er ikke kjøpt inn ennå. I økonomisystemet til UiB, blir kjøp av utstyr ført som en kostnad under «Inntekter» (og ikke under «Kostnader»), og reduserer på denne måten inntekten, mens avskrivingskostnaden føres som en kostnad under «Kostnader» (under «Annen driftskostnad»).

På lønn har vi et positivt avvik på 0,8 MNOK. Dette skyldes i hovedsak tre poster i budsjettet, der den ene gir et positivt avvik og de to andre gir et negativt avvik, og på den måten nesten «nuller» hverandre ut, og skaper et inntrykk av at det er lite avvik på lønn. I realiteten er det store avvik på lønn, og det positive avviket resulterer i at vi mister inntekt på rekrutteringsprosjektet. Vi har forsinkelser i tilsettingsprosesser av nye stipendiatstillinger, dette gir oss et positivt avvik på 7,1 MNOK, og har så langt i år resultert i et kutt i inntekten vår på 6,5 MNOK. Per oktober har vi også fått inn 2,6 MNOK mindre i NAV-refusjoner enn budsjettert, og vi har også overforbruk på vikarer og midlertidige ansatte på ca. 2,5 MNOK, og disse to postene gir oss et negativt avvik. På andre driftskostnader har vi et positivt avvik på 5,5 MNOK, noe som i hovedsak skyldes lavere forbruk enn budsjettert. Når det gjelder de interne transaksjonene, er kostnadene 0,9 MNOK lavere enn budsjettert og skyldes i hovedsak høyere inntekter fra frikjøp (og tilhørende overheadinntekter) enn budsjettert.

2.2. Prognose for overføring til neste år

Figur 2. Overføring grunnbevilgningen (GB). Tall i 1000 kr.

Figur 2 viser overføring på GB. I budsjettfordelingsaken i desember i fjor var estimert overføring fra 2021 et overskudd på 24 MNOK, noe som gav et estimert overskudd for 2022 på 2 MNOK. Endelig resultat for 2021 ble et overskudd på 25,753 MNOK, altså en forbedring på 1,753 MNOK i forhold til estimat. Estimert for overføring på frie midler var et underskudd på 8 MNOK, dette endte på et underskudd på 2,123 MNOK, altså en forbedring på 5,877

MNOK. Estimert for overføring på øremerkede midler var 32 MNOK, dette endte på 27,876 MNOK, altså en reduksjon på 4,124 MNOK. I økonomirapporten for 2021 (fakultetsstyresak [5/22](#)) ble det forklart at grunnen til disse avvikene på frie og øremerkede midler, var en endring i klassifiseringen av EVU og egenfinansiering BOA. På bakgrunn av forbedret resultat for 2021, i tillegg til at internhusleien ble nedjustert med 1,589 MNOK, ble budsjettmålet for 2022 økt til et overskudd på 5 MNOK.

Prognosen per oktober viser en forventet overføring til 2023 på 15 MNOK. Fordelingen mellom øremerkede midler og frie midler, er da satt til hhv et overskudd på 29 MNOK og et underskudd på 14 MNOK. Denne prognosen ble endret i forbindelse med avviksrapportering til UiB sentralt i september, og er en økning på 5 MNOK i forhold til tidligere prognose, som var en overføring på 10 MNOK.

I budsjettfordelingssaken i desember 2020, la vi frem en langsiktig plan om å bygge ned underskuddet på de frie midlene med 5 MNOK hvert år i perioden 2021-2024. Nå ble inngangen til 2021 og 2022 bedre enn forventet, men pensjonskuttet har også endret bildet i stor grad. Fakultetet har fått god uttelling på nye studieplasser fra KD de siste to årene, men i forslag til statsbudsjett som ble lagt frem 6. oktober i år, foreslår Regjeringen å trekke inn igjen nesten alle studieplassene som ble gitt til UiB i RNB2020. Kun 20 studieplasser til medisin og 25 studieplasser omfordelt fra juridiske og økonomiske fag til barnevern høsten 2022, foreslås beholdt. For vårt fakultet betyr det at vi mister 13 studieplasser på profesjonsstudiet i psykologi og 50 studieplasser på masterstudiene våre. I kroner og øre betyr det at fakultetet sin ramme vil være ca. 29 MNOK lavere i 2022 enn hva vi har planlagt for. Regjeringen foreslår heller ingen kompensasjon for økte energipriser i 2023, noe som da slår ut som et kutt i tillegg til økt internhusleie for fakultetet i budsjetttildelingen for 2023. ABE-kuttet foreslås omgjort til et satsingskutt, og lønns- og priskompensasjonen (LPK) på 3% er en underkompensasjon på 1,2%. Underkompensasjonen på LPK fra 2022 på om lag 1,7% er heller ikke etterkompensert. Reisevanekuttet foreslås også videreført, og økt i 2023. Regjeringen foreslås også å innføre 5% ekstra arbeidsgiveravgift på lønn over 0,750 MNOK, men dette foreslås kompensert i RNB2023, så det bør ikke få noen realeffekt for oss.

Når det gjelder resultatinntekter inn til UiB og fakultetet, er disse basert på en finansieringsmodell for universiteter og høyskoler, som har vært gjeldende siden 2017. Et utvalg, ledet av Siri Hatlen, har kommet med en rapport som foreslår flere endringer fra nåværende modell. De foreslår blant annet at de fleste finansieringsindikatorne skal bort, og at man kun skal sitte igjen med kategoriene studiepoengsproduksjon og doktorgrader. Det er naturlig nok ikke mulig å vite hvilke konkrete konsekvenser en ny finansieringsmodell vil få for oss, men den nåværende modellen har slått gunstig ut for både UiB og fakultetet de senere årene. Når UiB ikke kommer verre ut økonomisk for 2023, så skyldes det i stor grad god resultatuttelling på finansieringsmodellen. Det blir viktig for fakultetet å innarbeide de endrede rammebetingelsene i forhold til ny pensjonsmodell, kutt i studieplasser og økte energipriser i budsjettfordelingen for 2023. Alle disse momentene tilsier at det vil være behov for å skalere aktiviteten til de faktiske inntektene. Det må arbeides strategisk og planmessig når det gjelder å foreta de faglige prioriteringene og ambisjonsavklaringene når det gjelder undervisningsporteføljen, bemanning og driftsutgifter. Et fremtidig bærekraftig nivå må derfor avklares i tråd med endringer i rammebetingelsene.

3. Status bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

3.1. Status i forhold til budsjett

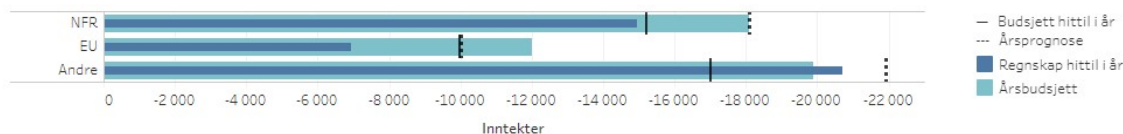
Tabell 3. Status inntekter bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA). Tall i 1000 kr.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
NFR	-18 100	-15 222	-14 949	-1,8%
EU	-12 000	-9 985	-6 926	-30,6%
Andre	-19 900	-16 998	-20 718	21,9%
Sum totalt	-50 000	-42 206	-42 593	0,9%

Tabell 3 viser at vi ligger foran budsjett per oktober med 0,9%, og vi ligger 22% høyere enn aktivitetsnivået for samme periode i fjor. Det er i hovedsak på Andre finansieringskilder vi ligger over aktivitetsnivået sammenlignet med fjoråret, men vi ligger også litt over på EU-aktiviteten. På NFR-aktiviteten ligger vi noe under sammenlignet med fjoråret.

I 2022 har fakultetet et inntektskrav for BOA-aktiviteten på 50 MNOK. Dette er i henhold til hva som ble meldt inn i budsjettforslaget i september i fjor, og er 3,1 MNOK høyere enn inntekten i 2021. Per oktober holdes prognosen lik budsjettmålet, men tidligere i år tok vi ned prognosen for EU med 2 MNOK og opp prognosen for Andre finansieringskilder med 2 MNOK.

Figur 3. Inntekter bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA). Tall i 1000 kr.

4. Utvikling årsverk

Tabell 4. Årsverk per oktober 2022 sammenlignet med årsverk per oktober 2021

Firmakode	Fakultet	Bevilgning/BOA	Årsverk*	Årsverk i fjor	Endring siste år
UB	17 Det psykologiske fak	Bev.	258,17	249,57	8,60
		BOA	25,85	28,90	-3,05
		Sum	284,02	278,47	5,55
Sum total			284,02	278,47	5,55

Ifølge tabell 4 ligger vi 8,60 årsverk høyere på bevilgningsøkonomien per oktober 2022 sammenlignet med oktober 2021. Når det gjelder rekrutteringsstillinger (universitetsstipendiater og universitetspostdoktorer), som vi har hatt mye fokus på det siste året, så ser vi at vi begynner å nærme oss måltallet for 2022 på 46,7 årsverk. Per oktober har vi 43 årsverk på rekrutteringsstillinger, 4,4 årsverk mer enn per oktober 2021, men samme antall som vi hadde per august 2021. Fra og med september 2021 og til og med august 2022, har vi ligget under 40 årsverk på rekrutteringsstillinger, med en bunnotering i mars 2022, med 32 årsverk. Vi ser at prosessen fra tildeling til endelig ansettelse i mange tilfeller tar for lang tid. Dette er noe vi må ha sterkt fokus på i fremtidige stipendiatfordelingsprosesser. Vi har også hatt en økning i årsverk på SLATE fra oktober i fjor til oktober i år, på 3,70 årsverk. Ett av disse årsverkene er på rekrutteringsstillinger.